

2.12.2018

1. neděle adventní

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a přítomnost Ducha svatého se všemi námi! Amen.

„Mé srdce je připraveno, Bože, mé srdce je připraveno, budu zpívat, prozpěvovat žalmy. Probuď se, má slávo! Probuď se už, citero a harfo, ať jitřenku vzbudím.“ Ž 57,8-9

Píseň 270 Procit', procit', zanech spaní

Modlitba: Pane, otevřeli jsme ústa, abychom tě chválili a oslavovali, ale ještě jsme se možná úplně neprobudili. Zpíváme, ale přitom vězíme ve starém - ve starém dni, ve starém hříchu, ve starém myšlení, že jiné už to s námi ani se světem nebude. Poutání skepsí, nedůvěrou, svou malostí postrádáme naději a odvahu k novému. Ani nevíme, co všechno to nové, co přinášíš, co znamená, co mění. A tak očekáváme s rozechvěním tvoje slovo. Zní jako hlas polnice jakoby proti běhu času a běžnému běhu věcí. V této době narůstající temnoty máme hledět ke Tvé (nepřirozené) jitřence? Pane, včas i nečas Ty probouzíš k životu. Kristovo evangelium je hlasem volajícím k procitnutí, Kristův Duch je novou jitřenkou, světlem našich životů a nadějí světa. Vzhlížíme k Tobě spolu se všemi hledajícími pomoc a oporu. Pane, přijď. Amen.

Čtení: Mt 16,1-11a

Píseň 275 Zavítej k nám, Stvořiteli

Text: Kaz 5,9-19

Kázání:

Milí, je mi dnes poněkud trapné, kázat na text, který nepřináší nic adventně nového, spíš se zdá být shlukem moudrých, nicméně vám všem zajisté dobře známých postřehů a pouček. Ale co mi zbývá, než vám je přefíkat:

Jmění, majetek, bohatství, hojnost není ani anděl ani d'ábel, ani požehnaní ani prokletí. Už samotný pestrý slovník prozrazuje, jak ambivalentní roli může majetek sehrát. Jednou se nazývá „hamon“, se kterým souzní ještě ostřejší „mamon“ a nejspíš je taky odpovědný za hovorové, negativními konotacemi nabitě „hamonit“. Jindy však Kazatel užije výrazu „tová“, což je vlastně doslova „dobro“. Majetek sám tedy není prokletý ani požehnaný, jde o náš vztah k němu. Co s námi dělá to, co máme? Případně už sama naše tužba něco vlastnit? Mít víc? A co děláme s tím, co máme? K čemu to je? Přičemž je patrné, že použít pro vztah k majetku (k věcem) sloveso „milovat“ je nepřipadné, neboť milování je vyhrazeno pouze pro vztah k Bohu a k bližnímu.

Chtít se nasytit bohatstvím je k nenasycení. Hledat naplnění života v hromadění věcí je marnost. Úzkost spojená se střezáním již získaného bohatství bere klid a spánek. Je jako zlý neduh, nemoc duše. Kdo takové úzkosti propadá, ten podle Kazatele „jí ve tmě“. Někteří tomu rozumějí tak, že takový člověk se pro samé starosti a zaneprázdnění dostane k pořádnému jídlu až v noci, jiní tmu spojují se samotou, neb soustředěnost na hromadění majetku ničí přátelství i rodinu.

Kazatel dále upozorňuje na to, že riziko podnikání a riziko ztráty majetku jsou realitou, před níž nelze utéci. Dobré je nelpět na tom, co máme. Uvědomit si, že nahý jsem do světa přišel a nahý z něj zase půjdu. Práce je zdravá, ale máme se jí věnovat se zdravou uměřeností.

To všechno jsou dávno známé samozřejmosti. Promiňte, že jsem je tady dnes opakoval. Jenže, co jiného jsem mohl udělat s tím textem od Kazatele? Snad ale mohu připojit – když už jsme si to vše tak pěkně přeříkali – otázku: to vše víme, ale nakolik si to připouštíme? Nakolik se tím řídíme?

Majetek má zkrátka poutavý charakter. A zaměstnává naši mysl, bere si náš čas, vzbuzuje v nás strachy. Není radno to podceňovat. A není snadno se z toho vymanit.

A teď, po tom varovném, přichází Kazatel s pozitivní

výzvou. A je to – možná trochu překvapivě – chvála konzumu. Doslova a do písmene: „Je dobré a pěkné, aby člověk jedl a pil a měl se dobře...“ Konzumuj, s radostí užívej. Kazatel chválí konzum a časné potěšení. Nic vznešeného, žádná příchut’ věčnosti. Vypijme dnes svou kávu s chutí! Mějme radost z její vůně. Černé barvy, hořkosti. Ještě mi tam schází, že nebudu pít a jíst sám a nebudeme konzumovat v chvatu.

Nevím ovšem, zda je pro správný (radostný) účinek té konzumace ještě podstatné, že ji člověk přijímá jako dar Boží. Zda vědomí nesamozřejmosti Božích darů, vděčnosti, důvěry nepomáhá vymanit se z pout těch samozřejmých starostí a obav. (?)

Kazatel uzavírá tuto pasáž slovy: „Ten (člověk) totiž příliš nemyslí na dny svého života, protože Bůh oblažuje jeho srdce radostí.“ Připadá mi zvláštní, že by Kazatel najednou zapomněl, co nám vytrvale připomíná: naši pomíjivost, konečnost našich dnů, otázku, jaký má smysl a cíl naše pachtění, naše snahy a tužby. Tak tomu rozumím v tom smyslu, že tento Bohem obdarovaný člověk nemyslí na pomíjivé dny svého života nostalgicky ani se zoufalstvím, nepropadá přílišným starostem a úzkostem, ale zajisté je si vědom toho, že je bytím konečným a že nahý přišel na svět a nahý z něho odejde.

Kazatel možná trochu překvapivě chválí konzum a pozemské, tělesné a časné potěšení z věcí. Může však být, že ještě záleží na tom, v jaké souvislosti se takto těšíme. Zda jde o projev jakéhosi zoufalství, že vše pomíjí, nahý odejdu, tak ať si tváří v tvář konečné nicotě aspoň něco užiju anebo zda jde o darovanou radost prostou všech úzkostí, osvobozenou od důležitosti vlastní osoby a jejího pachtění, tváří v tvář nekonečně milosrdnému Bohu? Nevím...

Nahý jsem do světa přišel, nahý z něho zase odejdu. Je to tak hrozné? Vracím se k biblickému příběhu o stoření člověka. O příběhu každého z nás před Boží tváří. Dříve než člověk svěřil svou důvěru hadovi podvodníkovi, byl nahý, ale nestyděl se, nebál se. Pokud má člověk důvěru v Boha, pokud je s ním ve

společenství, nemá proč se chránit, cosi skrývat ani se čímsi přikrašlovat, dodávat si na významu. Není nahota ambivalentní – tam, kde je člověk vysvlečen před někým, ke komu nemá důvěru, dokonce třeba násilím, je nejvíce ohrožen, ponížen, znesvěcen, a naopak tam, kde je intimita, důvěra, je nahota tím nejpřirozenějším, nejkrásnějším, nejsvobodnějším? Nahý jsem přišel, nahý odejdu. Proč ne?

Boží navštívení, Boží blízkost, Boží přítomnost v srdci člověka, důvěra v Něho vytrhuje z pout, dává radost ze života. Pane, přijď. Amen.

(po chvíli ticha zazpívá pěvecký sbor)

Pěvecký sbor: Synu Otce nebeského

Křest Ráchel Česálkové

Píseň 618 *Modré nebe, slunce zář*

Večeře Páně

Přímluvná modlitba + Otče náš

Ohlášky, sbírka

Píseň 630 *Nahý jsem se na svět narodil*

Poslání: „Potěšte, potěšte můj lid, praví váš Bůh. Připravte cestu Hospodinu.“ Iz 40,1.3

Požehnání

Píseň 669 *Přijď Spasiteli*